STICHTING
Fort aan den Hoek van Holland

OKTOBER 2000

FORT ORDONNANS

UITGAVE: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM 'FORT AAN DEN HOEK VAN HOLLAND'

Eerste spade Museumpark voorlopig nog niet de grond in

De aanleg van het Museumpark is opnieuw uitgesteld. Eerst moet het hele terrein 'bomvrij' worden gemaakt. Ondertussen wordt wel gewerkt aan de renovatie van het liftgebouw en het naastgelegen pand. Ook het zgn. M-gebouw wordt onder handen genomen. Er zit al een nieuw dak op en het is van binnen leeggehaald.

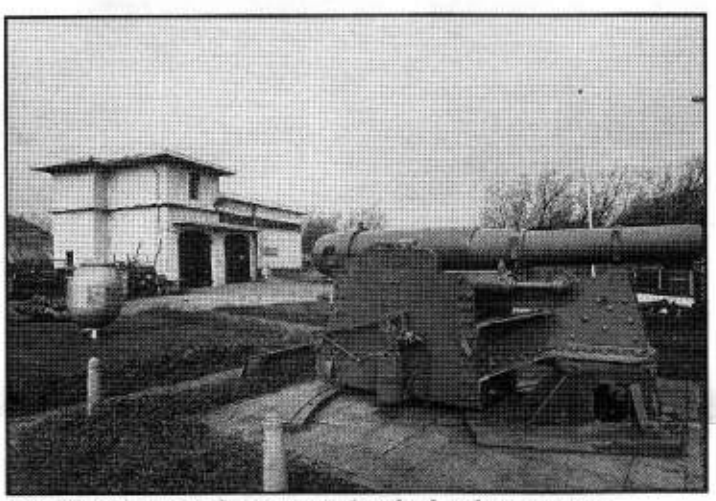

Het liftgebouw wordt momenteel onder handen genomen.

FOTO: WEGENER SIJTHOFF WEEKBLADEN

Al een keer eerder waren de plannen uitgesteld. De aanleiding is nog steeds hetzelfde, namelijk de explosieven uit de Tweede Wereldoorlog, die zijn gevonden in het Waterwegpark waar het Museumpark weer een onderdeel van wordt. In het Waterwegpark zitten veel meer explosieven in de grond, dan aanvankelijk was ingeschat. De grond moet nu worden gezeefd. Dat betekent dat het allemaal veel langer gaat duren dan was gepland.

Werkgroep

De aannemer kan nu ook pas veel later beginnen met het zeven van de grond rond het Fort.

Het Fort en het OBR, het Ontwikkelings Bedrijf Rotterdam, hebben het achterstallig onderhoud aan de gebouwen op het Fortterrein overigens 'overgenomen' van Defensie.
Er is inmiddels een werkgroep geinstalleerd, die de renovatie gaat begeleiden en uitvoering gaat geven aan Museumpark. De werkgroep wordt voorgezeten door Eric Mostert, die de contacten onderhoudt met het OBR. Piet Hokke buigt zich vooral over de inrichting en is tevens benoemd tot 'schatbewaarder'. Als historici hebben Dick Ruis, Jaap Slotboom en Roland Blok zitting in de werkgroep, terwijl Rob Wissink vanuit zijn werkgroep Special Products de kennis inbrengt.

Dit gebouw naast de trap wordt straks het entreegebouw.

FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

Gebouwen

Inmiddels zijn het stucwerk, de scheuren en de betonrot van het liftgebouw aangepakt. Ook het M-gebouw heeft een metamorfose ondergaan. Het M-gebouw is de oude ruïne die nu verscholen ligt achter het groen. Het gebouw is allereerst 'toonbaar' gemaakt. De inrichting, gedacht wordt aan een expositie over de geschiedenis van de luchtverdediging en een theehuis, komt in een veel later stadium aan de orde. Eerst moeten de opstallen bij de trap worden gerenoveerd, want die moeten straks als entreegebouw gaan fungeren. Hier kan de bezoeker ook nadere informatie vinden over het museum.
Als het graafwerk voor het buitenmuseum eenmaal klaar is - maar niemand kan nog zeggen wanneer dat is - gaat het echte werk beginnen voor de vrijwilligers van het Fort. Erik Mostert: "Er komt enorm veel werk op ons af. Daarom ook zullen de komende tijd binnen de Fortmuren alleen de allernoodzakelijkste onderhoudsklussen worden uitgevoerd. Zo werken we momenteel aan het vervaardigen en installeren van branddeuren. Die moeten er echt zo snel mogelijk in, omdat de brandweer dat van ons als museum eist. Daarna zullen we onze aandacht uitsluitend gaan richten op het Museumpark."
Het streven is ernaar het Museumpark gelijktijdig met het Waterwegpark te openen. Het is de bedoeling dat er een openingsfeest komt, waarbij de bezoekers en dan met name de kinderen centraal komen te staan. Het is de bedoeling, dat op het boventerrein van het fort de ontwikkeling van houten fort tot betonnen schuilkelder zichtbaar wordt gemaakt door middel van de reconstructie van een aantal verdedigingswerken uit de diverse tijdperken. Verder zal er een verhoogde uitkijkpost op het terrein worden geplaatst, vanwaar het publiek uitzicht heeft op het fort en de fortgracht.

INHOUD

2
Aggregaten-expositie nieuwste aanwinst

3
Feestelijk eerbetoon aan Irish Guards

6
Slag bij Nieuwpoort nagespeeld

Zoeklicht weer in volle glorie

Aggregaten-expositie nieuwste aanwinst

De afgelopen maanden is er gewerkt aan de uitbreiding van het museum. In een van de kamers in de buitenring is een aggregaten-expositie ingericht. Het is een echte doe-attractie geworden. Het zoeklicht-diorama is inmiddels ook gerenoveerd en voor het publiek opengesteld.

Het zoeklicht-diorama behoort tot de mooiste exposities van het Fort. Het zoeklicht was een van de eerste museumstukken. Renovatie van het diorama was noodzakelijk. Het geheel ziet er prachtig uit nu en niet in het minst vanwege de indrukwekkende wandschildering van Aad van Gaalen. Je ziet groen, je ziet duinen en in een hoekje verscholen staan enkele 'kassies' met fier daar tussenin de hoge schoorsteenpijp, waar het Westland destijds mee bezaaid was.

Techneuten

De aggregaten-expositie is vooral voor techneuten iets bijzonders om te zien. Achter glas -en bediend door een soldaat- staan vier aggregaten, daterend uit vier periodes. De oudste is van 1932 en heeft net als het in 1941 geplaatste exemplaar daadwerkelijk dienst gedaan in het Fort. De derde is van 1943 en heeft destijds dienst gedaan bij Kamp Vlugtenburg. Later is de machine bij een tuinbouwbedrijf in het Westland terechtgekomen waar deze nog tot dit jaar in gebruik is geweest als noodaggregaat.

Het in 1945 gebouwde aggregaat is Amerikaans van origine en via de Marshall-hulp in Nederland terecht gekomen. Kassenbouwer Jan Knijnenburg had 'm in zijn bezit. Hij heeft het exemplaar geschonken aan het fort.

Het aggregaat is afkomstig van een tuinbouwbedrijf waar Fort-medewerkers 'm op mochten komen halen.

FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

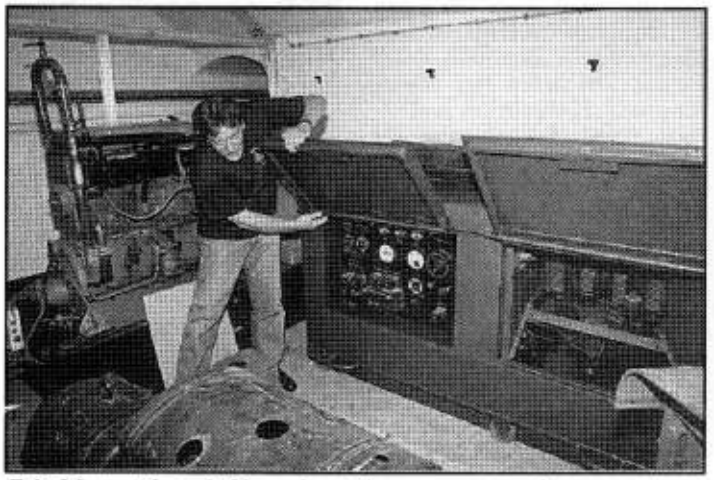

Eric Mostert laat de binnenkant zien van een van de aggregaten.

FOTO: WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Heel bijzonder zijn de drie fietsen, waarmee stroom kan worden opgewekt. Deze zijn afkomstig uit de onlangs ontmantelde schuilkelders in Rotterdam en nooit eerder gebruikt.

Eric Mostert en zijn werkgroep-leden hebben uit die schuilkelders ook bedden gehaald.

Opening

Onlangs zijn de twee nieuwe aanwinsten officieel geopend. Ook werd tijdens die bijeenkomst stil gestaan bij de renovatie van de lift en de ontvangstruimte.

Het was nog even hijgen voor alle medewerkenden. Tot op de laatste minuut -en zelfs nog wat langer- werd er gewerkt aan het aggregaten-diorama. Het was van belang, dat deze juist die zaterdag gereed zou zijn, omdat degenen die dit mede mogelijk hadden gemaakt, daarbij aanwezig waren. Het ging om vertegenwoordigers van de Hout- en Bouwbond, die met een cheque van *f*3.000,- het museum verblijdden. Het geld, zo vertelde Fort-voorzitter Wil Meier, was in eerste instantie bedoeld voor de renovatie van de houten luifel boven de ingang. Door allerlei omstandigheden moest het werk uitgesteld worden. 'Helaas', vond de voorzitter, maar het gaf het Fort wel de gelegenheid een andere lang gekoesterde wens, de inrichting van een aggregaten-diorama, naar voren te halen.

De mouwen werden weer even opgestroopt om aan de eis van de Bond -het geld moest voor eind juni besteed zijn- te kunnen voldoen. Met het geld hebben de vrijwilligers weer wonderen verricht. Of, zoals Meier het verwoordde 'voor ons is drie mille net zoveel als drie ton voor een ander.' Daarmee natuurlijk ook meteen aangevend dat elke sponsorgulden voor het museum van groot belang is.

Als dank ontving de Bond een tegel van het Fort.

Er was nog een cadeau en wel voor het VSB-Fonds Westland, dat met een subsidie de renovatie van de lift mogelijk had gemaakt. Het cadeau bestond uit een ingelijst knoppenpaneel dat eerder in de oude lift was bevestigd, verrijkt met een houtsnede van het fort-logo. Collectiebeheerder Piet van Noort had dit gemaakt.

Ook de renovatie van de feest-/wisselexpozaal kon alleen mogelijk worden dankzij sponsoring. Er kwam een nieuwe vloer in, vloerwarming en luchtverversing. "Mede met deze feestzaal moeten we het gaan verdienen", onderstreepte Meier het belang van de opknapbeurt. Speciale dank was er voor Cogross, die voor een ongekend lage prijs de tegels leverde, voor Kuyvenhoven uit 's-Gravenzande die voor de afzuiginstallatie zorgde en voor Hans Geerts die de vloer legde.

De voorzitter stond ook even stil bij alle vrijwilligers die zich uit de naad hadden gewerkt voor het prachtige zoeklichtdiorama. Met een bloemetje voor 'poppenmaker' Rob Wissink van de werkgroep Special Products werden alle vrijwilligers geëerd.

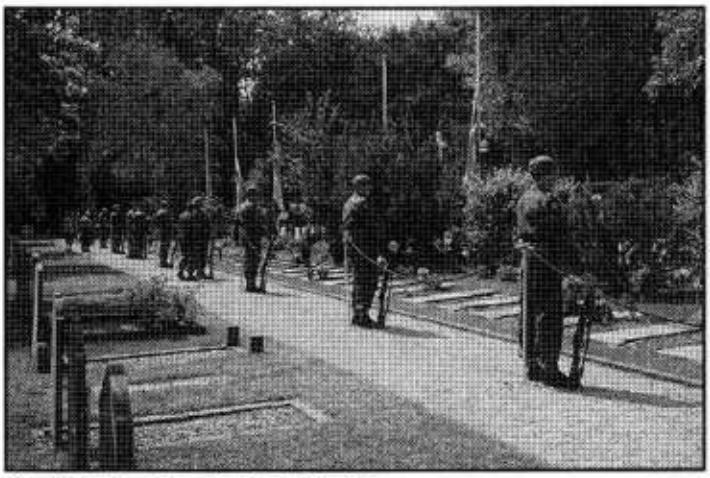

Een indrukwekkende plechtigheid. FOTO'S: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

Voorzitter Wil Meier in gesprek met enkele bijzondere gasten.

Feestelijk eerbetoon aan Irish Guards

Het evenement dat op 13 mei plaats vond op het terrein van het Fort kan als een van de hoogtepunten worden opgetekend in de annalen van het Nederlands Kustverdedigingsmuseum. Aanleiding was het feit dat precies 60 jaar geleden de voltallige Ministerraad vanuit het Fort naar Engeland uitweek. Ook de Koningin vertrok vanuit Hoek van Holland. Op de dag af 60 jaar later werd ook een boek gepresenteerd van de Researchgroep. 'Oorlog rond Hoek van Holland 10-20 mei 1940' was een project van Hans Onderwater, Dick Ruis, Piet van Noort, Roland Blok en Johan Koopmans.

Door het boek loopt als een rode draad het verhaal van de Irish Guards. Ze kwamen in de vroege ochtend van de 13e mei 1940 aan in Hoek van Holland om de volgende dag - 36 uur later- alweer te vertrekken. Nu wilde het toeval dat het Fort een vlag in z'n bezit had, die destijds door een Hoekse kwajongen van de Guards gepikt was. En die vlag werd op die historische dag, precies 60 jaar later, terug gegeven aan de Guards. Met bloedend hart. Dat wel.
Luitenant-Generaal Maas van de Koninklijke Luchtmacht overhandigde de vlag op het terrein van het Fort aan Lieutenant-Colonel W. Cubitt van de Irish Guards.
Het hing er overigens om of Maas wel aanwezig zou kunnen zijn bij de ceremonie. Behalve baas bij de Koninklijke Luchtmacht is hij ook Adjudant-Generaal van de Koningin en gezien de gezondheidstoestand van Prins Bernhard op die ochtend van de 13e mei 2000 was het toch nog even de vraag of Maas misschien elders nodig zou zijn. Het viel - die dag al - gelukkig mee met de Prins. En dat was dan ook de reden dat Hans Onderwater een eerder geschreven brief van Bernhard kon voorlezen, waarin de Prins memoreerde dat hij aan die 13e mei 1940 sterke persoonlijke herinneringen had en waarin hij iedereen de 'best wishes' deed.

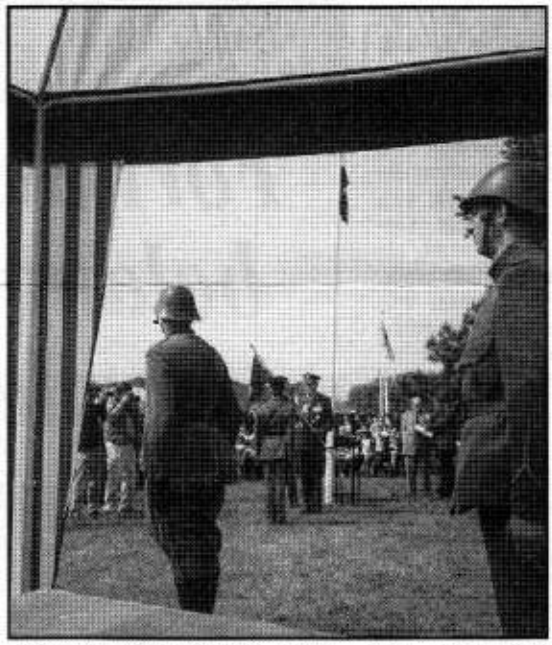

Luitenant-Generaal Maas van de Koninklijke Luchtmacht overhandigde de vlag op het terrein van het Fort aan Lieutenant-Colonel W. Cubitt van de Irish Guards.

Stille tocht

Direct na het middaguur zou ook een indrukwekkende stille tocht door Hoek van Holland gaan. Vanaf het Fort liepen onder meer de Guards, nabestaanden van de gesneuvelde Guards, en oud-gedienden naar de begraafplaats. Hier werden kransen gelegd bij de militaire graven door onder meer wethouder H. van den Muysenberg namens de gemeente Rotterdam, deelraadsvoorzitter T. Brabander namens de deelgemeente, Brigade-Generaal Zuidema namens de Nederlandse strijdkrachten en commandant Cubitt namens de Irish Guards. Ook verschillende nabestaanden van de Engelse Guards waren bij de herdenking aanwezig en legden bloemen op de graven, evenals de Guards dat deden en de Mei 40 groep. Ook het bestuur van het Nederlands Kustverdedigingsmuseum legde een krans. De muziek van een 'Piper' van de Guards maakte de ceremonie des te indrukwekkender, alsmede de aanwezigheid van het peloton Natres 1948 en soldaten uit mei 1940 met vaandelwacht.
Eerder al waren de eerste exemplaren van het boek '10-20 mei 1940, Oorlog rond Hoek van Holland' overhandigd aan Luitenant-Generaal Maas, aan wethouder Van den Muysenberg, aan Guards-Commandant Cubitt en aan Fort-voorzitter Meier. Het boek is opgedragen aan de Nederlandse soldaten en vliegers, de mannen van de Irish en Welsh Guards, de bemanningen van de Royal Air Force, de gefusilleerde Duitse deserteurs en de burgers van Hoek van Holland die tussen 10 en 20 mei 1940 het leven verloren tijdens en na de strijd in, om en boven de Positie Hoek van Holland.

Boek in Fort te koop

Het boek is verkrijgbaar in het Fort en kost *f*39,90. Het is ook schriftelijk te bestellen door overmaking van *f*47,50 (incl. verzendkosten) op rekeningnummer 81.03.12.328 (VSB Bank) of 12.64.57 (Postbank) t.n.v. Stichting Fort aan den Hoek van Holland.
Gaarne met vermelding 'boek' en volledig adres.

FORT ORDONNANS

Uitgave van de stichting 'Fort aan den Hoek van Holland, beheerder van het Nederlands Kustverdedigingsmuseum, Stationsweg 82, Postbus 9, 3150 AA Hoek van Holland. Telefoon: (0174) 382898. Fax: (0174) 310128

Voorzitter: Wil Meier
Redactie: Marijke Brabander
Vormgeving: Koos Jeremiasse
Druk: Johan Koopmans en Willem v.d. Stap

http://home.hetnet.nl/~kjeremiasse

Verhaal uitgebreid verteld in boek

In het boek 'Oorlog rond Hoek van Holland' dat op 13 mei werd gepresenteerd en dat is samengesteld door de Researchgroep Fort aan den Hoek van Holland, speelt het Fort zelf slechts een kleine rol. Toch verdient, historisch gezien, het Fort een belangrijke plaats in de geschiedenisboeken. Immers hier hield op 13 mei 1940 het Kabinet De Geer z'n laatste vergadering op Nederlandse bodem. Een van de mooiste museumdiorama's herinnert daaraan.

Fort historisch belangrijk als vergaderruimte ministersploeg

Het verhaal over die laatste kabinetsvergadering en het vertrek van Koningin Juliana vanuit Hoek van Holland vervult een hoofdrol in het boek. Dat Wilhelmina veilig weg kon was mede te danken aan de Irish en Welsh Guards, die precies 36 uur in Hoek van Holland verbleven.Hun verhaal loopt , zoals gezegd, als een rode draad door het boek. In deze Fort Ordonnans willen we enkele fragmenten naar voren halen die met het Fort zelf te maken hebben.

Alarm

Het verhaal van de oorlog rond Hoek van Holland begint in het Fort op 9 mei 1940 als om 23.30 uur alarm wordt gegeven. Alle soldaten die buiten het Fort werken of verblijven, worden binnen de dikke muren gehaald. "Zelfs de wacht ging naar binnen. De radiozender in het Fort ontving het ene na het andere alarmerende bericht. De manschappen bij de zoeklichten en de batterijen stonden op hun post. Kort na middernacht kwamen er van diverse luchtwachtposten berichten bij de Positiecommandant binnen. Uit het oosten kwamen Duitse vliegtuigen over die in westelijke richting weer verdwenen."

De volgende dag worden er om 08.00 uur vanuit het Fort zes schoten gelost. "Een salvo uit de A-koepel (twee granaten) en twee salvo's van de B-koepel (vier granaten). Deze salvo's waren gericht op de Duitse magnetische mijnen in de Waterweg.

Er was verder voor de Fortbezetting maar weinig te doen. Dit had tot gevolg dat om 14.00 uur een groep van 10 onderofficieren en 50 man Kustartillerie, bijna de hele bezetting van het Fort Hoek van Holland, onder Kapitein Van Loon van de Kustartillerie naar Rozenburg werd overgezet. "

Directe aanval

Op 11 mei is Sergeant-majoor Boone er getuige van dat een alarm voor de geweergalerij aan de noordkant van het front weerklinkt. "Door de radio waren de berichten binnengekomen over landende parachutisten in allerhande kledij en nu was er sprake van een directe aanval op het Fort!!"

Het verhaal van Boone is prachtig om te lezen: "Een onmogelijkheid, flitst het door mijn gedachten. Hoe kan men nu met een kleine groep valschermtroepen, laten we aannemen 300 man, een Fort als dit bestormen? Ik herinner me dat ik enige jaren geleden bij een nachtoefening de opdracht kreeg met enige mensen te proberen het Fort binnen te dringen. Dat was me toen gelukt, maar niet helemaal eerlijk, want toen ik het bevel kreeg was het nog licht en was de bezetting nog niet op zijn plaats. Ik maakte toen van tevoren een touw vast aan de prikkeldraadversperring waarlangs wij ons bij de oefening in de droge fortgracht konden laten zakken. Het is naar mijn mening niet mogelijk dat zoiets bij dag door onbekenden kan worden gedaan, terwijl honderden ogen iedere meter van het voorterrein bespieden. In de geweergalerij zie ik de 1e Lt. van Zwieten als voor een schietgat liggen met het geweer in de aanslag. De koepels zijn bezet door de andere officieren en hun personeel. Ik vraag de luitenant ter voorkoming van ongelukken het bevel op zich te willen nemen. Maar omdat hij niet bekend is met de verdediging vraagt hij of ik dat wil doen. Voor ieder schietgat plaats ik een man met geweer en voor de grotere gaten zet ik een van de mitrailleurs die op de Duitsers zijn buitgemaakt. Het is onmogelijk om met een groep mensen door te dringen. Alle verdedigers zijn bovendien zelf dusdanig beschermd door staal en steen van de geweergalerij, dat zij zelf niet kunnen worden getroffen, tenzij een kogel precies door het schietgat zou vliegen. Ik geef bevel dat niet eerder mag worden geschoten dan op mijn bevel. Ook vertel ik elke schutter waar hij in dat geval vuur mag uitbrengen en richt de lopen van de mitrailleurs op het terrein voor de spoorbaan, zodat nooit een kogel op de nieuwe verkeersweg kan komen. Hoe groot de verwarring was door geruchten over verklede parachutisten mag blijken uit mijn eigen ervaring in de galerij. Toen ik de schutters controleerde bleek dat er toch nog waren die hun wapen op onze eigen aardappelenschilsters gericht hielden. Deze vervolgden hun weg naar huis zonder te weten dat door het woord "vuur" hun leven zou worden afgesneden. Het alarm heeft enige uren geduurd, maar er is nooit iets komen opdagen en er is geen schot gelost. Een dergelijk alarm heeft zich verschillende keren herhaald en als gevolg werden alle posten iedere nacht bezet".

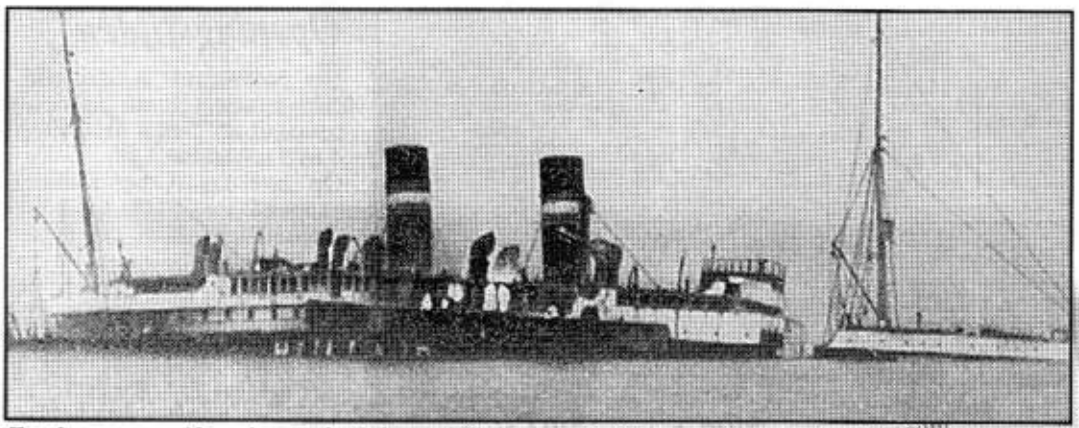

Zondagmorgen 12 mei was de Prinses Juliana van de Stoomvaartmaatschappij Zeeland voor de haven van Hoek van Holland door Duitse bommenwerpers aangevallen en getroffen.

Eten verloren, kanonnen onbruikbaar

Uit het boek over de oorlogsdagen in Hoek van Holland blijkt dat er op 10 mei 1940 weer enige actie was. "Om 19.00 uur losten beide koepels storend vuur op het Staelduinse Bos. Het schieten duurde tot 21.00 uur."

Ook op zondag 12 mei werd er weer geschoten. "Van 01.00 tot 03.00 uur werd door koepel B van het Fort opnieuw storend vuur afgegeven op het Staelduinse Bos. Bij het tweede schot viel echter de hydraulische druk van de elevatie-inrichting weg, waardoor de elevatie naar nul terugliep. Het projectiel viel in het RVS-kamp, maar ontplofte niet. Daardoor ging alleen het eten voor die dag verloren."

Die dag viel er binnen de Fort-muren nog op een andere manier actie te beleven. 's Morgens was de Prinses Juliana van de Stoomvaartmaatschappij Zeeland voor de haven van Hoek van Holland door Duitse bommenwerpers aangevallen en getroffen. Aan boord zaten een compagnie van II-40RI van 200 man en een groep van het Marinebataljon van ongeveer 80 man. Het schip maakte slagzij maar bleef drijven. Uiteindelijk werden de mannen aan boord genomen van de Wild Swan, de BV43 en de Hoekse reddingboot.

In Hoek van Holland werden ze eerst in het Fort ondergebracht, waar zij dankzij de fortcommandant voor zover nodig van nieuwe kleding werden voorzien.

Arrestanten

In het Fort bevonden zich sinds het uitbreken van de vijandelijkheden ook verschillende arrestanten; mensen van wie werd aangenomen dat zij, als ze daarvoor de kans kregen, zeker de Duitsers zouden helpen. Deze arrestanten en de inmiddels binnengebrachte Duitse krijgsgevangenen werden streng bewaakt. Wanneer ze gebruik moesten maken van de WC trad een uitgebreide veiligheidsprocedure in werking. Sergeant-majoor Boone beschreef hoe dat in zijn werk ging: "Voor zij door de gangen worden toegelaten gaan alle deuren en ramen dicht. Een schildwacht gaat hen voor met geladen geweer en geplante bajonet. Deze bajonet gericht en op 15 cm afstand op de borst van de eerste gevangene. Nog twee gevangenen daar achter en weer een schildwacht met geladen geweer en geplante bajonet op 15 cm van 's mans rug, daar achter de sergeant met geladen revolver. Nog beter zou zijn dat de sergeant achter en tevens naast dit troepje ging, doch daarvoor zijn de gangen van het Fort te smal. Voor elke WC die van halve deuren zijn voorzien, neemt iedere schildwacht de bewaking van een persoon op zich. Met het geweer in de aanslag gericht op de halve deur, gereed om bij iedere poging tot ontvluchting direct te kunnen vuren. Alles went, maar ik kan me moeilijk voorstellen dat het nu direct een aangename verpozing was daar achter die halve deurtjes. Dit had natuurlijk het grote voordeel dat van deze gelegenheid niet meer dan hoogst noodzakelijk gebruik werd gemaakt. Was zo'n bewaking niet wat overdreven? Nee, dat was het niet. In elke kamer staan geladen geweren, ligt munitie of buskruit. Wanneer men zich herinnert dat alle ruiten door de luchtdruk van ons eigen vuur zijn vernield, dan zal men moeten toegeven dat deze maatregelen niet overdreven waren en kunnen wij niet anders dan hoogachting hebben voor sergeant Van Vliet en zijn helpers die dit moeilijke werk tot de overgave van het Fort hebben vervuld. Het zware van die arbeid lag niet in de bewaking, maar in de grote verantwoordelijkheid. Immers was het Fort feitelijk een munitieopslagplaats en konden de gevangenen in een moment van onachtzaamheid of moedwillig het Fort in de lucht laten vliegen. Nooit is mij duidelijk geweest hoe men heeft kunnen beslissen dat krijgsgevangenen en politieke gevangenen in dit Fort moesten worden ondergebracht. De krijgsgevangenen en de politieke gevangenen gedroegen zich over het algemeen zeer behoorlijk. In het begin marcheerden de Duitsers in de paradepas door de gangen, maar later verslapte dit toch wel enigszins".

In de volgende Fort-Ordonnans meer over het Fort in de eerste meidagen van 1940.

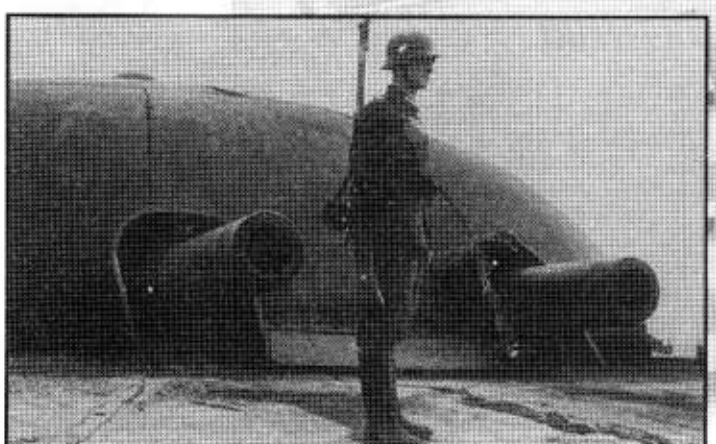

Propagandafoto van een Duitse schildwacht bij de C-koepel.

Het binnentrekken van het Detachement Kustartillerie.

IN MEMORIAM

De werkgroep Oud-Gedienden heeft de volgende kennisgevingen van overlijden ontvangen:

H.J.A. Plomp - Ltg 1940/Reg. Kustart - geboren 15 mei 1920 - overleden 29 mei 1999
M.A.G. Zwinkels - Ltg 1938/Reg. Kustart. - geboren 5 november 1918 - overleden 23 september 1999
J.A.J. Wilders - Ltg. 1931/39e Reg. Infanterie - geboren 4 mei 1911 - overleden 22 november 1999
K. van Hintum - Ltg. 1927/39e Reg. Infanterie - geboren 18 augustus 1907 - overleden 9 maart 2000
C.J. Vogelaar - Ltg. 1938/1 Reg. Kustart. - geboren 8 februari 1918 - overleden 9 april 2000
J. Hoogendoorn - Ltg. 1937/Reg. Infanterie - geboren 3 maart 1917 - overleden 20 april 2000
M.J. Kraan - Vrijw. Korps Marva's - geboren 1 mei 1925 - overleden 5 juli 1999
W. v.d. Spek - OVW'er 45/Korps Mariniers - geboren 6 februari 1922 - overleden 31 oktober 1999
M. Quartel - Beroeps Kon Marine - geboren 14 juli 1930 - overleden 9 november 1999
L.J.M. de Rooij - OVW-er 45 Kon Marine - geboren 22 augustus 1926 - overleden 14 november 1999

Namens bestuur en werkgroep hebben we de familie inmiddels onze deelneming betuigd met dit verlies. De werkgroep zou het bijzonder op prijs stellen bij verhuizing of overlijden zo spoedig mogelijk hiervan schriftelijk op de hoogte te worden gesteld.

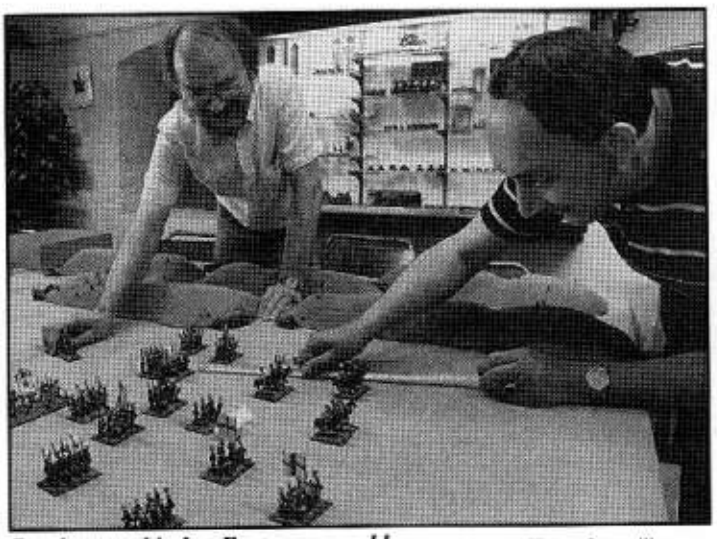

De slag werd in het Fort nagespeeld. FOTO: WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Slag bij Nieuwpoort nagespeeld

Precies 400 jaar na dato - op zaterdag 1 en zondag 2 juli - is in het museum de Slag bij Nieuwpoort opnieuw uitgevochten. Dit keer niet door de Staatse en de Spaanse troepen maar door leden van de wargameclub Société de la Grande Armée.
In totaal werden ruim 1500 soldaatjes ingezet. Na deze veldslag werden de tinnen figuren ingepakt en getransporteerd naar Nieuwpoort in België om daar onderdeel te vormen van de officiële tentoonstelling, waarop wordt herdacht dat het 400 jaar geleden is dat het leger van Prins Maurits van Nassau het Spaanse leger uit Nieuwpoort wist te verdrijven .

Dankbrieven over herdenking

Degenen die op 13 mei aanwezig waren bij de herdenking hebben bijzonder genoten van de dag. Bij de secretaris zijn verschillende brieven daarover binnengekomen.

Captain Orrell bedankt namens de Commanding Officer van de 1st Battalion Irish Guards de fort-vrijwilligers 'for your hard work and excellent hospitality'.

Philip M. Hayes schrijft: 'we will never forget our day with you, especially knowing the kindness of the Dutch people who look after the final resting-place of all the British soldiers so lovingly'.
De Britse militaire attaché schrijft: 'I Thought that is was an extremely moving service ans blessed with the fine weather made it all the more special'.

Voorzitter Wil Meier overhandigde ook een roos aan de geslaagden. FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

Diploma's uitgereikt

Recent zijn de diploma's uitgereikt aan vrijwilligers die zijn geslaagd voor de cursus Basis Bedrijfshulpverlening Risc. Met dank aan instructeur Peter de Roos overhandigde voorzitter Wil Meier het diploma aan J. Admiraal, E. Camphens, J. van Gaalen, R. v.d. Hoeven, W. Hoogvliet, M. Koopmans, P. v.d. Lans, E. Niesing, P. van Noort, S. de Roos, J. Slotboom, H. de Voogd, J. van Voorst en J. Westra.

Openingstijden

Het Nederlands Kustverdedigingsmuseum is dit jaar nog geopend op 7 en 8 oktober en 4 en 5 november.
Op zaterdag is het museum geopend van 13.00 tot 16.00 uur en op zondag van 12.00 tot 16.00 uur.
Tijdens de open dagen bedraagt de toegangsprijs *f*6,- voor volwassenen. Kinderen van 4 tot 12 jaar en 65-plussers betalen *f*3,-. Kinderen tot 4 jaar en begunstigers hebben gratis toegang.

Rondleidingen

Binnenkort worden ook weer de vakantierondleidingen gehouden.
In oktober zijn er rondleidingen op 17, 19, 24 en 26 oktober. De laatste rondleiding is op donderdag 28 december 2000.
Voor al deze vakantierondleidingen geldt dat ze om 13.30 uur beginnen en dat meelopen *f*6,- kost.

Op afspraak

Voor groepen van minimaal tien personen kunnen er op afwijkende tijden rondleidingen worden georganiseerd. De kosten bedragen *f*6,- per persoon. Voor scholen geldt *f*3,- per persoon. Voor een afspraak kan contact worden opgenomen met het Kustverdedigingsmuseum op 0174-382898 of fax 0174-310128.

Begunstigers

Het Nederlands Kustverdedigingsmuseum wordt mede in stand gehouden door begunstigers. Men kan begunstiger worden door minimaal *f*25,- over te maken op rekeningnummer 32.32.90.906 (Rabobank), op 81.03.12.328 (VSB Bank) of 12.64.57 (Postbank) ten name van de Stichting Fort aan den Hoek van Holland. Met een eenmalige bijdrage van minimaal *f*500,- wordt men 'Begunstiger voor het leven'.
Bedrijven kunnen zich ook als sponsor aanmelden. Dat kost minimaal *f*300,- per jaar, waarvoor men een naamsvermelding krijgt op het sponsorbord.
Begunstigers en sponsors ontvangen een gezinskaart, waarop tijdens de open dagen gratis het museum kan worden bezocht. Verder ontvangt men de Fort Ordonnans.